

Motion till riksdagen

1985/86:296

Bertil Fiskesjö m. fl. (c)

Ny förvaltningslag (prop. 1985/86:80)

Förslaget till ny förvaltningslag överensstämmer i flera avseenden med krav som tidigare framförts från centerpartiet. Särskilt värdefullt anser vi det vara att myndigheternas serviceskyldighet klart framhålls och att beslutande myndighet ges ökade möjligheter till självrättelse och omprövning av fattade beslut.

I vissa avseenden anser vi emellertid att kompletteringar av lagförslaget bör göras.

Den enskilde åläggs ofta att inkomma med svar till en myndighet inom en snäv tidsram, t. ex. tio dagar. På grund av resa, arbete på annan ort, sjukdom eller andra skäl kan den angivna tiden vara till ända innan den enskilde får del av myndighetens anmodan. Styrkt försening på grund av orsaker av det slag som här angetts måste kunna godtas så att den enskilde inte genom försening lider rättsförlust eller tvingas överklaga i särskild ordning.

Mot kraven på skyndsamhet för den enskilde står det faktum att denne ofta får vänta mycket länge på beslut eller svar från en myndighet. Långa handläggningstider kan vara till stort förfång för den enskilde. I lagförslaget sägs det att frågor från enskilda skall besvaras så snart som möjligt och att ärenden skall handläggas så snabbt som möjligt utan att rättssäkerheten eftersätts. Vi vill ytterligare understryka vikten av att dessa allmänna uppmaningar efterföljs. I enklare ärenden bör myndigheterna svara eller avgöra ärenden inom samma tidsramar som normalt åläggs den enskilde, när denne anmodats inkomma med uppgifter till myndighet. Men det är också viktigt för den enskilde att få veta när ett ärende kräver längre tidsutdräkt samt anledningen till detta. Vi föreslår därför komplettering av 7 § i lagförslaget med denna innebörd.

Föredragande statsråd har med hänvisning till data- och offentlighetskommittén uttalat att reglerna av servicekaraktär i sekretesslagen bör lämnas "oändrade nu". I det sammanhanget berörs också frågan om rättelse i personregister som förs med hjälp av ADB. Vi anser att riksdagen bör uttala att rättelse i register alltid bör vidtas även om dessa register förs manuellt.

Flertalet beslut som fattas av underordnad myndighet kan överklagas till högre instans. Detta är viktigt ur rättssäkerhetssynpunkt. Vi vill erinra om att centerpartiet i en motion till årets riksdag understrukit detta samt dessutom föreslagit utökade möjligheter till domstolsprövning av förvaltningsbeslut.

Myndigheter skall enligt förvaltningslagen motivera besluten. Detta gäller även myndighet som prövar överklaganden.

I ganska många förvaltningsärenden är regeringen högsta instans. Rege-

ringen är enligt grundlagen en myndighet men inte en förvaltningsmyndighet i den mening som anges i lagförslagets första paragraf. Det innebär att lagens bestämmelser inte omfattar regeringen. Det vanliga är också att regeringen inte ger någon motivering av besluten även i de fall då dessa innebär ändring av underlydande myndigheters ställningstaganden.

Detta är enligt vår mening inte tillfredsställande. För den enskilde är det alltid betydelsefullt att få veta vilka skälen är för ett förvaltningsbeslut. Men även för de myndigheter som handlagt det överklagade ärendet är det viktigt att få kännedom om de skäl som regeringen haft för besluten. Regeringens ställningstaganden kan i annat fall leda till osäkerhet vid myndigheternas bedömning av liknande fall i framtiden. Vi anser således att riksdagen bör uttala att regeringen bör ange skälen för de beslut som regeringen fattar med anledning av överklagande av beslut hos förvaltningsmyndighet.

Hemställan

Med hänvisning till vad som anförts i motionen hemställer vi

1. att riksdagen beslutar att 7 § i förslaget till förvaltningslag skall ha följande lydelse:

7 §

Varje ärende — — — säkerheten eftersätts. När myndighet finner att behandling av ärende där enskild är part kommer att kräva längre tidsutdräkt skall den enskilde få meddelande om planerad handläggningstid samt om vem som inom myndigheten handlägger ärendet. Vid handläggningen — — — att göra.

2. att riksdagen beslutar att rättelse i register alltid skall göras även om dessa register förs manuellt,

3. att riksdagen beslutar att som sin mening ge regeringen till känna vad som i motionen anförts om skyldighet för regeringen att ange skälen för beslut som fattas med anledning av överklaganden av förvaltningsbeslut.

Stockholm den 18 februari 1986

Bertil Fiskesjö (c)

Britta Hammarbacken (c)

Bengt Kindbom (c)

Kersti Johansson (c)